

ВИСНОВОК

наукового керівника на дисертаційну роботу

Вороного Владислава Олеговича

«Удосконалення спеціальної фізичної підготовленості борців греко-римського стилю 16-17 років на етапі спеціалізованої базової підготовки» представлену на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 017 – фізична культура і спорт

Актуальність обраної теми. Сучасний рівень розвитку спорту висуває високі вимоги до різних сторін підготовленості спортсменів практично на всіх етапах багаторічної підготовки. Особлива увага приділяється проблемі вдосконалення спеціальної фізичної підготовленості спортсменів, яка є одним з головних чинників досягнення максимально високих результатів у змагальній діяльності, у тому числі у греко-римській боротьбі. Важливе значення у підготовці борців відіграє етап спеціалізованої базової підготовки, на якому створюються всебічні передумови для напруженої спеціалізованої підготовки, що забезпечує високий рівень спортивної майстерності в змагальних поєдинках.

Аналіз літературних даних дозволив автору встановити наявність значної кількості наукових досліджень, спрямованих розв'язанню проблеми спеціальної фізичної підготовленості спортсменів у різних видах спорту. Однак, фахівці наполягають на необхідності індивідуалізації та диференціації засобів і методів спортивного тренування, а також розробки нових підходів до підвищення ефективності тренувального процесу кваліфікованих спортсменів на етапі спеціалізованої базової підготовки, основною особливістю якого є орієнтація тренувального процесу на можливість максимальної реалізації потенціалу у змагальній діяльності.

Аналіз наукових даних дозволив автору виявити обмежену кількість експериментальних досліджень стосовно використання індивідуального підходу при вдосконаленні спеціальної фізичної підготовленості борців греко-римського стилю, що передбачає урахування індивідуального стилю ведення поєдинку (силовий, темповий, ігровий) на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Таким чином, розробка, апробація та впровадження експериментальної програми удосконалення спеціальної фізичної підготовленості борців греко-римського стилю на етапі спеціалізованої базової підготовки для покращання ефективності змагальної діяльності визначило актуальність дисертаційної роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконувалася згідно із Тематичним планом наукових досліджень Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту на 2016-2020 рр. за темою: «Теоретико-методичні основи удосконалення тренувального процесу та змагальної діяльності на різних етапах підготовки спортсменів» № держреєстрації 0116U003007. Роль автора полягала в розробці програми підвищення рівня спеціальної фізичної підготовленості борців греко-римського стилю на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях. Обґрунтованість та достовірність результатів дослідження обумовлені сукупністю методологічних і теоретичних позицій дослідження; теоретико-методологічною обґрунтованістю концепції дослідження; аналізом сучасних підходів до вирішення проблеми; організацією експериментальної роботи з використанням комплексу методів дослідження, адекватних об'єкту і предмету; меті і завданням дисертаційного дослідження; практичною апробацією; статистичною обробкою отриманих результатів та позитивним ефектом від втілення.

Сформульовані висновки у повній мірі відображають зміст проведених досліджень і відповідають завданням.

Мета роботи – удосконалення спеціальної фізичної підготовленості борців греко-римського стилю на етапі спеціалізованої базової підготовки для покращання ефективності змагальної діяльності.

До найбільш значущих наукових результатів треба віднести те, що:

- вперше виявлено характерні особливості змагальної діяльності (частота застосування прийомів, їх ефективність та результативність) кваліфікованих борців греко-римського стилю вагових категорій до 60 кг, до 67 кг і до 77 кг;

- вперше була розроблена програма підвищення рівня спеціальної фізичної підготовленості борців 16-17 років з урахуванням індивідуального стилю змагальної діяльності («силовий», «темповий», «ігровий»), компонентами якої були: мета і завдання, форми організації занять, план тренувальних занять, їх зміст і об'єм тренувальних навантажень, комплекси спеціально-підготовчих вправ, індивідуальні техніко-тактичні комплекси.

Практичне значення результатів дослідження полягатиме у впровадженні програми удосконалення спеціальної фізичної підготовленості

кваліфікованих борців у навчально-тренувальний процес КДЮСШ «Динамо» м. Дніпро; у розробці практичних рекомендацій і в удосконаленні спеціальної фізичної підготовленості борців збірної команди Дніпропетровської області на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Результати проведених досліджень впроваджені у навчальний процес кафедри боксу, боротьби і важкої атлетики Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту по дисциплінам «Теорія і методика обраного виду спорту (спортивна боротьба)» і ТМ «Боротьба».

Апробація і втілення здійснювались згідно з основними етапами дослідження.

Основні положення дисертаційної роботи викладено у 6 наукових працях, з яких 4 – у фахових виданнях, рекомендованих МОН України, 4 з яких включено до міжнародних наукометричних баз; 1 – у періодичному науковому виданні, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу; 1 – апробаційного характеру.

Дисертація складається із вступу, 5 розділів, практичних рекомендацій, висновків, списку використаних джерел та 3 додатків.

У *вступі* обґрунтовано актуальність проблеми, мету, завдання та методи дослідження, визначено об'єкт і предмет, розкрито наукову новизну, практичну значущість одержаних результатів, особистий внесок здобувача, зазначено галузь апробації результатів дослідження та публікації.

У *першому розділі* «Сучасні тенденції підготовки борців у теорії та практиці» проаналізовано сучасні тенденції розвитку спортивних єдиноборств взагалі та греко-римської боротьби зокрема, охарактеризовано фізичну підготовку в сучасних єдиноборствах, особливості підготовки борців на етапі спеціалізованої базової підготовки, сучасні підходи до структури та змісту спеціальної фізичної підготовки у греко-римській боротьбі, сучасні вимоги до рівня розвитку спеціальних фізичних якостей борців.

Здобувачем, після вивчення структури та змісту навчальних програм для ДЮСШ з греко-римської боротьби, встановлено, що не в усіх документах дотримано рекомендацій, щодо змісту спеціальної фізичної підготовки на етапі спеціалізованої базової підготовки та її взаємозв'язку з технічною і тактичною підготовкою спортсменів, методів і засобів розвитку спеціальних рухових здібностей, які є домінуючими у прояві індивідуального стилю борця.

Доведено, що акцент підготовки повинен спрямовуватись на вдосконалення загальної, і, в більшій мірі, спеціальної фізичної та техніко-тактичної підготовленості з урахуванням індивідуального стилю ведення

змагального поєдинку. Встановлено, що на сьогодні бракує досліджень, які розкривають структуру та зміст спеціальної фізичної підготовки борців 16-17 років середніх вагових категорій (до 60 кг, до 66 кг, 77 кг) у греко-римській боротьбі.

Окреслені проблеми обумовлюють актуальність досліджень у даному напрямку.

У *другому розділі* «**Методи та організація дослідження**» описано комплекс методів дослідження та наведено обґрунтування доцільності їх використання. В даному розділі представлений порядок проведення основних етапів дослідження.

У *третьому розділі* «**Рівень підготовленості та особливості змагальної діяльності борців греко-римського стилю на етапі спеціалізованої базової підготовки**» було отримано результати по визначенню рівня фізичного розвитку борців, показників їх загальної та спеціальної фізичної підготовленості, особливостей змагальної діяльності. Також отримано дані експертної оцінки технічної підготовленості кваліфікованих борців на етапі спеціалізованої базової підготовки. Спортсмени 16-17 років, які приймали участь у дослідженні, за віковою категорією визначені за правилами змагань кадетами і відносились к середнім ваговим категоріям – до 60 кг, до 67 кг, до 77 кг.

Встановлено, що заняття за змістом діючої навчальної програми призводять до незначних адаптаційних зрушень у показниках спеціальної фізичної підготовленості, про переважно низький та середній рівень розвитку спеціальних рухових здібностей та низькі та середні експертні оцінки техніко-тактичної підготовленості борців. Вищезгадане не може в повній мірі прояв індивідуального стилю борця і забезпечити успіх у змагальній діяльності.

Результати констатувального експерименту стали підґрунтям до розробки програми підвищення рівня спеціальної фізичної підготовленості борців греко-римського стилю з урахуванням індивідуального стилю ведення змагального поєдинку на етапі спеціалізованої базової підготовки.

У *четвертому розділі* «**Обґрунтування програми підвищення рівня спеціальної фізичної підготовленості борців з урахуванням індивідуального стилю змагальної діяльності на етапі спеціалізованої базової підготовки**» проведено аналіз інформації, одержаної на теоретичному етапі дослідження та результатів констатувального експерименту. Обґрунтовано необхідність удосконалення змісту спеціальної фізичної підготовки борців греко-римського стилю на етапі спеціалізованої базової підготовки.

Експериментальна програма складалася з мети і завдання, форми організації занять, плану тренувальних занять, їх змісту і об'єму тренувальних навантажень, комплексів спеціально-підготовчих вправ, індивідуальних техніко-тактичних комплексів, які застосовувались диференційно для кожного спортсмена в залежності від їхнього визначеного індивідуального стилю.

В результаті проведених досліджень встановлено ефективність запропонованих авторських наукових положень, про що свідчать результати змагальної діяльності спортсменів експериментальної групи.

Результати формувального експерименту та змагальної діяльності свідчать про те, що застосування експериментальної програми підвищення рівня спеціальної фізичної підготовленості борців греко-римського стилю з урахуванням індивідуального стилю ведення змагального поєдинку на етапі спеціалізованої базової підготовки сприяло покращанню показників спеціальної фізичної, техніко-тактичної підготовленості та результатів змагальної діяльності. Це дає підстави для впровадження даної програми у систему підготовки кваліфікованих борців греко-римського стилю середніх вагових категорій на етапі спеціалізованої базової підготовки.

У *п'ятому розділі* «**Аналіз та узагальнення результатів дослідження**» представлений аналіз отриманих результатів дисертаційного дослідження.

Представлено 3 групи даних: підтверджувальні, доповнюючі, наявні розробки та нові дані про структуру та зміст спеціальної фізичної підготовки борців греко-римського стилю 16-17 років на етапі спеціалізованої базової підготовки, з визначенням змісту та обсягу СФП, які застосовуються залежно від мети, завдань та спрямованості етапу річної підготовки.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Вороного Владислава Олеговича має достатнє теоретичне й практичне значення і є самостійним завершеним науковим дослідженням, де висвітлено нові науково обґрунтовані результати, що розв'язують важливу наукову проблему.

За актуальністю порушеної проблеми, новизною отриманих результатів та практичним значенням дисертація Вороного В.О. за темою: «Удосконалення спеціальної фізичної підготовленості борців греко-римського стилю 16-17 років на етапі спеціалізованої базової підготовки» відповідає п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 (зі змінами, внесеними з постанови Кабінету Міністрів України № 656 від

19.08.2015 року, № 1159 від 30.11.2015 року і № 567 від 27.07.2016 року), а його автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 017 – фізична культура і спорт.

Науковий керівник:

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри боксу, боротьби і важкої атлетики
Придніпровської державної академії
фізичної культури і спорту

О.В. Лукіна

Підпис Лукіної О.В. засвідчую
начальник відділу кадрів

Н.І. Дем'янова